

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๔๗

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลทหารกรุงเทพส่งคำโต้แย้งของ พลตรี ชัดติยะ สวัสดิผล ในคดีดำที่ ๑๓๑/๒๕๔๖ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่
สรุปข้อเท็จจริง

อัยการศาลทหารกรุงเทพ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้อง พลตรี ชัดติยะ สวัสดิผล เป็นจำเลยต่อศาลทหารกรุงเทพ มีข้อความดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ เวลากลางคืนก่อนเที่ยง จำเลยพกอาวุธปืนพกสั้น ออโตแมติกยี่ห้อโคล็อก ขนาด ๕ มิลลิเมตร จำนวน ๑ กระบอก ซึ่งเป็นอาวุธของจำเลยที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้ได้โดยชอบด้วยกฎหมายกับกระสุนปืนขนาด ๕ มิลลิเมตร จำนวน ๑๔ นัด ติดตัว โดยไม่ได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว ไปในบริเวณหน้าอาคารสุพินโกศล แมนชั่น ในซอยลาดพร้าว ๖๐ ถนนลาดพร้าว อันเป็นทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควรจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ (ขณะกระทำความผิดจำเลยเป็นนายทหารสัญญาบัตรประจำการ สังกัด สำนักงานเลขานุการกองทัพบก ช่วยราชการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน)

(๒) ภายหลังจากที่จำเลยได้กระทำความผิดตามคำฟ้องข้อ (๑) แล้ว พันตำรวจตรี ชีรเดช ธรรมสุธี กับ พันตำรวจตรี นพศิลป์ พูลสวัสดิ์ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจประจำสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง ได้เข้าจับกุมจำเลยในความผิดฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส ตามหมายจับของสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง ที่ ๒๐๑/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๓๕ อันเป็นการปฏิบัติกรตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย จำเลยได้บึงอาจต่อสู้ขัดขวางไม่ยอมให้จับกุมแต่โดยดี โดยจำเลยใช้กำลังประทุษร้ายชกต่อย พันตำรวจตรี นพศิลป์ พูลสวัสดิ์ โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ และจำเลยชักอาวุธปืนพร้อมกระสุนปืนซึ่งพาดิตตัวมาตามฟ้องข้อ (๑) ออกมาขู่เชิญจะทำการประทุษร้าย พันตำรวจตรี นพศิลป์ พูลสวัสดิ์ และพันตำรวจตรี ชีรเดช ธรรมสุธี แต่พันตำรวจตรี ชีรเดช ธรรมสุธี ได้เข้าแยงและปิดอาวุธปืนดังกล่าวจนอาวุธปืนหลุดจากมือของจำเลย เป็นเหตุให้พันตำรวจตรี ชีรเดช ธรรมสุธี ได้รับบาดเจ็บมีบาดแผลที่บริเวณปลายนิ้ว

หัวแม่มือข้างขวา โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต่อจากนั้น พันตำรวจตรี ชีรเดช ธรรมสุธี กับพันตำรวจตรี นพศิลป์ พูลสวัสดิ์ และเจ้าพนักงานตำรวจอีกจำนวนหนึ่งจึงช่วยกัน จับจำเลยได้พร้อมกับยึดอาวุธปืนและกระสุนปืนดังกล่าวเป็นของกลาง ซึ่งจำเลยได้รับอาวุธปืนและกระสุนปืนของกลางคืนไปจากพนักงานสอบสวนแล้ว

(๓) อัยการศาลทหารกรุงเทพ (โจทก์) ได้ยื่นฟ้องจำเลยว่า พาอาวุธปืนติดตัวไปในทางสาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวและโดยไม่มีเหตุสมควร ต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามหน้าที่โดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยมีหรือใช้อาวุธ และใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่น โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๕๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๘ ทวิ, มาตรา ๗๒ ทวิ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ ข้อ ๓ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ข้อ ๔ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ข้อ ๓, ๗ ศาลทหารกรุงเทพสั่งให้ประทับฟ้อง เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๖ คดีอยู่ในระหว่างพิจารณา

เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๖ นายสุกิจ พุนศรีเกษม (ทนายจำเลย) ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลได้สวนมูลฟ้องก่อนประทับฟ้อง โดยอ้างว่า อัยการศาลทหารกรุงเทพสั่งฟ้องคดีนี้ โดยขาดความเที่ยงธรรม และเป็นกลาง จึงไม่ชอบ กรณีศาลทหารกรุงเทพสั่งว่าไม่มีเหตุจำเป็นต้องได้สวนมูลฟ้องเพราะคดีนี้ อัยการเป็นโจทก์ ฟ้องโจทก์ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) และศาลได้ประทับฟ้องแล้ว

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลทหารกรุงเทพที่สั่งไม่ได้สวนมูลฟ้อง เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๖ ศาลทหารกรุงเทพสั่งว่า คำสั่งศาลที่สั่งว่าไม่มีเหตุจำเป็นต้องได้สวนมูลฟ้องนั้น เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน ห้ามมิให้อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๖ ประกอบพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ จึงไม่รับอุทธรณ์ จำเลยจึงยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ต่อศาลทหารกลาง

ศาลทหารกลางตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว มีปัญหาในชั้นนี้เพียงคำสั่งของศาลทหาร
กรุงเทพว่าไม่มีเหตุจำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้องเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๖ บัญญัติว่า “คำสั่งระหว่างพิจารณาที่
ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งนั้นจนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญ
และมีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นด้วย” คดีนี้ศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญ
เมื่อพิจารณาเนื้อหาอุทธรณ์ของจำเลยแล้วเห็นว่า อุทธรณ์จำเลยเป็นการโต้แย้งคำสั่งของศาลทหาร
กรุงเทพที่สั่งว่าไม่มีเหตุจำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง จึงถือเป็นอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดี
เสร็จสำนวนเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ศาลทหารกลางจะพึงรับไว้ได้ ที่ศาลทหารกรุงเทพ
สั่งไม่รับเป็นอุทธรณ์จำเลย โดยระบุว่า เป็นอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาต้องห้ามมิให้อุทธรณ์นั้น
ต้องด้วยความเห็นของศาลทหารกลาง อุทธรณ์คำสั่งศาลทหารกรุงเทพของจำเลยฟังไม่ขึ้น

เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ นายสุกิจ พุนศรีเกษม ทนายจำเลย ได้ยื่นคำร้องต่อศาลทหาร
กรุงเทพขอให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยโดยอ้างว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า
“การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ
ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” ซึ่งอัยการศาลทหารกรุงเทพได้ยื่นฟ้องจำเลยในคดีนี้โดยมิได้มี
หลักฐานใดยืนยันว่า จำเลยเป็นผู้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา การสั่งฟ้องของอัยการศาลทหารกรุงเทพ
มิได้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจนเป็นเหตุให้
ศาลทหารกรุงเทพมีคำสั่งประทับฟ้องคดีดังกล่าวไว้ จำเลยเห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๑๖๒ (๒) แห่ง
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่บัญญัติว่า “...ในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ไม่จำเป็นต้อง
ไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้...” นั้น เป็นบทบัญญัติที่ไม่ชอบด้วย
รัฐธรรมนูญ เพราะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ จึงขอได้กรุณาส่งเรื่องนี้ไปให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๖๒ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่ กับขอศาลทหารกรุงเทพได้โปรดระงับการพิจารณาคดีนี้
ไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ประเด็นการพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้น

ประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้น มีว่าศาลรัฐธรรมนูญจะรับ
คำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้”

เมื่อพิจารณาจากคำฟ้องของอัยการศาลทหารกรุงเทพ (โจทก์) แล้ว บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนี้ ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๕๑ มาตรา ๕๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘ ทวิ, มาตรา ๗๒ ทวิ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ ข้อ ๓ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ข้อ ๔ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ข้อ ๓, ๗

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เรื่อง ศาลจังหวัดฉะเชิงเทราส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายวันเพ็ญ กรเกษม) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๑ วรรคสาม ซึ่งได้วินิจฉัยว่า จำเลยในฐานะผู้ร้องได้โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๑ วรรคสาม เป็นการโต้แย้งบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ถึงแม้ว่า บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ จะมีใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีโดยตรงตามฐานความผิดที่โจทก์ฟ้อง แต่ศาลจังหวัดฉะเชิงเทราจำเป็นต้องใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ในการตั้งเกี่ยวกับเรื่องพยานหลักฐานก่อนที่ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดี บทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ประกอบกับยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

เมื่อพิจารณาจากคำวินิจฉัยดังกล่าวกับคำร้องนี้แล้ว จะเห็นได้ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำเลยโต้แย้งมา ศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้ด้วย เพราะศาลทหารกรุงเทพจำเป็นต้องใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ในการสั่งคดีเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้อง ก่อนที่ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีนั้น บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ได้

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๖ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

มาตรา ๒๖ “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๒๖๔ “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือ คู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๖๒ “ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้วให้ศาลจัดการส่งต่อไปนี้

(๑) ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ ให้ไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าคดีนั้นพนักงานอัยการได้ฟ้องจำเลยโดยข้อหาอย่างเดียวกันด้วยแล้ว ให้จัดการตามอนุมาตรา (๒)

(๒) ในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้

ในกรณีที่มีการไต่สวนมูลฟ้องดังกล่าวแล้ว ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพ ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณา”

ประเด็นการวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไป คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) บัญญัติว่า “ในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้”

บทบัญญัติมาตรา ๑๖๒ (๒) บัญญัติว่า ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้ หมายความว่า กฎหมายบัญญัติให้ดุลพินิจของศาลที่จะไต่สวนมูลฟ้องหรือไม่ก็ได้ คดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ไม่เหมือนกับคดีราษฎรเป็นโจทก์ คดีราษฎรเป็นโจทก์ กฎหมายบังคับว่าศาลต้องไต่สวนมูลฟ้องเสมอ เหตุผลก็คือว่า คดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ก่อนที่พนักงานอัยการจะนำคดีมาฟ้องต่อศาลนั้นได้ผ่านกระบวนการการกลั่นกรองมาแล้ว เริ่มจากพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนพยานหลักฐานแล้วเห็นว่าควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา จึงทำความเห็นส่งสำนวนให้พนักงานอัยการพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง พนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนสอบสวนมานั้นมีน้ำหนักพอฟังว่าผู้ต้องหากระทำผิดจริง ก็จะมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลเมื่อได้มีการกลั่นกรองดังที่กล่าวแล้ว จึงไม่จำเป็นที่ศาลต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าศาลจะไต่สวนมูลฟ้องอีกก็ได้ ปกติในทางปฏิบัติศาลจะไม่ไต่สวนมูลฟ้องในคดีอัยการเป็นโจทก์

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มิได้มีความเกี่ยวข้องกันโดยตรง เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับระหว่างศาลกับพนักงานอัยการในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติถึงสิทธิและเสรีภาพของ

ประชาชนโดยทั่ว ๆ ไปว่า การใช้อำนาจขององค์กรของรัฐต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องต่อศาล และศาลได้ประทับฟ้องแล้ว บทบัญญัติทั้งสองนี้จึงไม่อาจขัดหรือแย้งกันได้ อีกทั้งรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติถึงสิทธิเกี่ยวกับการได้สวนมูลฟ้องไว้

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ แต่ประการใด

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ